

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอน
แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) โรงเรียนบ้านเขาทับควาย*

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT ON THE TITLE OF
THE FOUR NOBLE TRUTHS FOR MATTHAYOM 1 STUDENTS AT
BANKHAOTHAPKWAI SCHOOL USING THE 5 E'S OF
INQUIRY-BASED LEARNING

วีรวิทย์ บุญส่ง

Veeravit Boonsong

วรินทร์ เอี่ยมสะอาด

Warin iamsaard

รวงข้าว เนียมแสง

Ruangkhao Niamsaeng

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ประเทศไทย

Thepsatri Rajabhat University, Thailand

E-Mail: veeravit.b@lawasri.ac.th

บทคัดย่อ

การเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนามีจุดมุ่งเน้นให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้ และนำแนวทางไปประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นคนดีของสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างปกติสุข แต่จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันเนื้อหามากและยากเนื่องจากนำหลักธรรมมาใช้มากเกินไป เวลาที่ใช้สอนมีน้อยมีความซ้ำซ้อนไม่เหมาะกับบริบทผู้วิจัยจึงต้องหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนเพื่อให้บรรลุผลต่อไป การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 โดยใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้

* Received 23 January 2024; Revised 12 February 2024; Accepted 20 February 2024

ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านเขาทับควาย จังหวัดลพบุรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1/2566 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 14 แผน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 20 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ สถิติที่ใช้การวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแผนการเรียนรู้ จำนวน 14 แผน 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X}$ =15.25, S.D. = 1.40) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ =12.50, S.D. = 2.75) อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบการสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.48, S.D. = 1.49)

คำสำคัญ: สืบเสาะหาความรู้ (5E), ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, รายวิชาพระพุทธศาสนา, ความพึงพอใจ

Abstract

Teaching and learning about Buddhism has a focus on students applying knowledge and applying guidelines to practice in order to be a good person in society and live happily with others. But from the current teaching and learning activities, the content is too much and difficult because too many Dhamma principles are used. There is little time spent teaching. There is overlap, which is not appropriate for the context. The researcher, therefore, must find ways to develop students in order to achieve further results. The purposes of this research were to: 1) develop a learning plan on the title of the Four Noble Truths for Matthayom 1 students at Bankhaothapkwai School using The 5 E's of Inquiry-Based Learning. 2) investigate the students' learning achievement after using The 5 E's of Inquiry-Based Learning, and 3) study the students' satisfaction after using The 5 E's of Inquiry-Based Learning. The sample consisted of 30 students of Matthayom 1/1 students at Bankhaothapkwai School, Lopburi, in the first semester of the academic year 2023, using cluster random sampling. The research instruments used were the 14 learning activity plans, the 20-question multiple-choice academic achievement test, and the 25-item satisfaction survey with a five-point rating scale. The statistics used in this research were the mean, standard deviation, and dependent t-test. The findings revealed that 1) The

development of the 14 learning plans 2) The students had higher academic achievement after learning ($\bar{X}$ =15.25, S.D. = 1.40) than before learning ($\bar{X}$ =12.50, S.D. = 2.75) at the .05. level of significance. 3) Overall the students' satisfaction after using The 5 E's of Inquiry-Based Learning was at a higher level ($\bar{X}$ =4.48, S.D. = 1.49).

Keyword: Inquiry-Based Learning (5E), Learning Achievement, Buddhism Courses, Satisfaction

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ได้มีการปรับปรุงหลักสูตร โดยมุ่งเน้นปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าคำนึงถึงการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นพัฒนาคุณภาพคนในสังคมให้มีคุณธรรม ความรอบรู้ รอบคอบอย่างเท่าทัน มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ ได้อย่างมั่นคง แต่อย่างไรก็ตามแนวการพัฒนาเตรียมเด็กเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม จิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานต้องมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรมรู้จักคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และ (กุลิสรา จิตรขญาวณิช, 2562) กล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสอนให้นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ ซึ่งเมื่อศึกษาข้อมูลในเรื่องดังกล่าวจะพบว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 สามารถตอบสนองการพัฒนา นักเรียน ให้เป็นไปตามกระแสสังคมโลกและศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหลักการของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้รูปแบบกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย และควรอยู่บนพื้นฐานของการสอน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างนักเรียนด้วยกัน ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการมีส่วนร่วมสามารถช่วยให้ได้รับประสบการณ์จริง ฝึกฝนทักษะด้านความรู้ ความคิด การแสดงออก จัดว่าเป็นวิธีการเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนให้มีคุณภาพจากลักษณะการจัดกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ซึ่งจัดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา ให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ ฝึกคิด ฝึกสังเกต ฝึกถาม-ตอบ ฝึก

การสื่อสาร ผีวิเคราะห์วิจารณ์ สร้างองค์ความรู้แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างการใช้กระบวนการคิด และทักษะต่าง ๆ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาค้นหาคำตอบทำให้เกิดความเข้าใจ สนับสนุนนักเรียนให้ค้นพบความรู้รวมทั้งเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผ่าน การทำงานอย่างเป็นระบบ รอบคอบ แต่มีอิสระและไม่เป็นลำดับขั้นที่ตายตัว เนื่องจากอาจมีการสืบเสาะซ้ำแล้วซ้ำเล่าเพื่อตอบคำถาม และอาจเกิดคำถามขึ้นมาใหม่ที่ต้องสืบเสาะหาคำตอบต่อไปหมุนวนเป็นวัฏจักร 5 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย 1. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) 2. ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) 3. ขั้นอธิบาย และลงข้อสรุป (Explanation) 4. ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และ 5. ขั้นประเมินความรู้ (Evaluation) (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ของ (อนรรักษ์ สวัสดิ์, 2562) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการคิดวิเคราะห์การเรียนรู้ โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของผู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 แสดงว่า คะแนนหลังสอบเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ (สุกัญญา เพ็ชรนาค, 2563) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ รายวิชาภูมิศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ รายวิชาภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ สามารถใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาสืบเสาะ สำรวจ ตรวจสอบ ค้นคว้าด้วยวิธีการต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย และสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้วิชาสังคมศึกษาที่เน้นกระบวนการ ไปสู่การสร้างองค์ความรู้ โดยเน้นนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนทุกขั้นตอนนักเรียนจะได้ทำกิจกรรมหลากหลาย ทั้งเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล อาศัยแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผู้สอนมีบทบาทในการวางแผนแนะนำให้นักเรียนเกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างการใช้กระบวนการคิดทักษะต่าง ๆ แก้ปัญหาหรือค้นหาคำตอบ การจัดการ

เรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้ดีในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ (สุคนธ์ สิ้นรพานนท์, 2553) ได้กล่าวถึงการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4 ได้พบปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยต้องนำเสนอเนื้อหาและอธิบายประกอบค่อนข้างเยอะ นักเรียนทำความเข้าใจในเนื้อหาที่ครูอธิบายได้ยาก ขาดทักษะการคิดและการศึกษาค้นคว้า นักเรียนบางคนมีข้อบกพร่องทางด้านการเรียนรู้หรือสมาธิสั้น ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ สิ่งเหล่านี้มีส่วนช่วยสะท้อนถึงสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอน ที่ต้องหาแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว ในฐานะผู้สอนมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มาใช้ในการเรียนการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นวิธีที่เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ค้นพบความรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาได้เองสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกช่วยเสริมสร้างพลังความสามารถของนักเรียนแต่ละคนให้เต็มขีดความสามารถ โดยประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้ด้วยตนเองเน้นบรรยากาศในการเรียนการสอนทุกคนมีโอกาสใช้ความคิดอย่างเต็มศักยภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา การเรียนรู้ควรปรับขั้นตอน และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยมีการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีข้อมูลและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อใช้ในการตัดสินใจ และสามารถมองเห็นทิศทางที่จะเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม จากเหตุผลดังกล่าวรวมทั้งแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ และการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จัดการเรียนรู้โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ (5E) รายวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยอย่างสันติสุข

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 โดยใช้รูปแบบสืบเสาะ หาความรู้
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขาคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 67 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเขาคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จากห้องเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยออกแบบตามแนวคิดของ (Bybee, R. et al, 2006) 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ ขั้นที่ 2 การค้นหาความรู้ ขั้นที่ 3 การอธิบาย ขั้นที่ 4 การขยายความ ขั้นที่ 5 การประเมินผล จำนวน 14 แผน นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.67 – 1.00

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1/1 เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงรายข้อของแบบทดสอบ พบว่า ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลอง ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโคกสำโรงวิทยาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน และนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความยาก – ง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.60 ค่าอำนาจจำแนก (B-index) อยู่ระหว่าง 0.30 – 0.60 และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของ (Kuder, G., F., & Richardson, M. W., 1937) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยกำหนดองค์ประกอบของการประเมินความพึงพอใจตามแนวคิดของ (Melo, 2017) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล 3) ความพึงพอใจต่อการนำไปใช้ จำนวน 33 ข้อ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแล้วนำมาหาค่าอำนาจ จำแนกโดยวิธี Item Total Correlation ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (r_{xy}) พบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.68 และนำมาหาค่าความ เชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ เอกสารที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 แผน

3.3 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.4 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้น ผู้วิจัยทำการวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระจากกัน T-test แบบ Dependent โดยใช้ความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.2 คะแนนที่ได้จากการสอบถามความพึงพอใจนำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีของ (Likert, R., 1967) ผู้วิจัยปรับใช้การแปลผลตามรูปแบบของ (บุญชม ศรี สะอาด, 2560)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) โรงเรียนบ้านเขาทับควาย ปรากฏผลดังนี้

1. การพัฒนาแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังนี้

ได้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 14 แผน ประกอบด้วย แผนการเรียนรู้ที่ 1 ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) แผนการเรียนรู้ที่ 2 สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) แผนการเรียนรู้ที่ 3 นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) แผนการเรียนรู้ที่ 4 มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) แผนการเรียนรู้ที่ 5 ทุกข์ (ความทุกข์) แผนการเรียนรู้ที่ 6 สมุทัย (สาเหตุของทุกข์) แผนการเรียนรู้ที่ 7 นิโรธ (ความดับทุกข์) แผนการเรียนรู้ที่ 8 มรรค (ทางดับทุกข์) แผนการเรียนรู้ที่ 9 คุณของอริยสัจ 4 แผนการเรียนรู้ที่ 10 พระรัตนตรัย แผนการเรียนรู้ที่ 11 หลักธรรม: ขันธ์ 5 กรรม อบายมุข 6 สุข 2 คิหิสุข แผนการเรียนรู้ที่ 12 หลักธรรม: ไตรสิกขา กรรมฐาน 2 แผนการเรียนรู้ที่ 13 หลักธรรม: ปธาน 4 โกศล 3 และแผนการเรียนรู้ที่ 14 มงคล: การไม่คบคนพาล การคบบัณฑิต การบูชา ผู้ควรบูชา ผู้วิจัยแสดงตัวอย่าง แผนที่ 1 ดังนี้

แผนที่ 1 ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ผู้วิจัยออกแบบการจัดการจัดการกิจกรรมตามเทคนิครูปแบบสืบเสาะหาความรู้ของ (Bybee, R. et al, 2006) ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจในการเรียนรู้ (Engagement) ผู้สอนกล่าวทักทายนักเรียนเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจ จากนั้นนำภาพดาราดูหนังหน้าตาสวยงามให้นักเรียนดูและตั้งคำถามให้ช่วยกันตอบ ดังนี้ 1) ภาพดาราดูหนังมีความสวยหรือไม่ 2) ส่วนประกอบร่างกายของหนังผู้นี้รวมแล้วสวยนั้นประกอบไปด้วยอะไรบ้าง เมื่อฟังคำตอบจากนักเรียนที่ตอบมาผู้สอนได้อธิบายเชื่อมโยงคำตอบให้เข้าใจถึงธาตุ 4 ที่ประกอบด้วย ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม และธาตุไฟว่าเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางร่างกายอย่างไร ก่อนที่จะเริ่มเข้าสู่เนื้อหาองค์ประกอบขันธ์ 5

ขั้นที่ 2 การค้นหาความรู้ (Exploration) ผู้สอนอธิบายเนื้อหาองค์ประกอบขันธ์ 5 จากนั้นแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง กลาง อ่อน (แบ่งกลุ่มไว้ล่วงหน้า) โดยให้ศึกษาหาความรู้ เรื่อง ทุกข์ จากหนังสือเรียน และค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต จากนั้นผู้สอนเริ่มแจกใบงานแต่ละกลุ่ม เมื่อได้รับ ใบงานดังกล่าวแล้ว นักเรียนจับคู่กันศึกษาใบงานจะได้กลุ่มละ 3 คู่ โดยผู้สอนชี้แจงให้นักเรียนช่วยเหลือกันในการทำใบงาน พร้อมทั้งสอบถามเกี่ยวกับข้อสงสัยในการทำงาน

ขั้นที่ 3 การอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง (Explanation) ผู้สอนสนทนากับนักเรียนถึงการทำใบงานของแต่ละกลุ่ม กลุ่มใดมีข้อสงสัยหรือมีปัญหาผู้สอนก็อธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจ โดยให้ระยะเวลาในการทำ 10 นาที จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันทบทวนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่รับผิดชอบ และให้แต่ละคู่ผลัดกันอธิบายความรู้พร้อมทั้งตอบคำถามลงในใบงาน จากนั้นเปิดโอกาสให้สมาชิกคู่อื่นได้ซักถามข้อสงสัยจนกระทั่ง ในความเข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ 4 การขยายความ (Elaboration) ผู้สอนสุ่มเรียกตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน แล้วให้กลุ่มอื่นที่มีความคิดเห็นหรือผลงานที่แตกต่างออกไปนำเสนอเพิ่มเติม จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงความสำคัญของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์ ผู้สอนสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และเห็นความสำคัญหลักธรรมเรื่อง ทุกข์ มากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) ผู้สอนให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานครบทั้ง 3 ใบงาน จากนั้นผู้สอนและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์ ซึ่งมีธรรมะที่ควรรู้ ได้แก่ ขั้นที่ 5 ประกอบด้วย รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ โลก ธรรม 8 ประกอบด้วย ได้ลากเลื่อมลาก ได้ยศเสื่อมยศ การสรรเสริญ-การนิินทา สุข-ทุกข์ จิต และเจตสิก

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

(n=30)

การทดสอบ	คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	20	12.50	2.75	12.68*	.00
หลังเรียน	20	15.25	1.40		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X}$ =15.25, S.D. = 1.40) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ =12.50, S.D. = 2.75) อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้การสอน			
1. ช่วยให้นักเรียนสร้างความเข้าใจในตนเอง	4.05	1.12	มาก
2. ช่วยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	4.75	1.18	มากที่สุด
3. ช่วยให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์	4.35	1.50	มาก
4. ช่วยนักเรียนได้เกิดความคิดเห็นแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน	4.80	1.48	มากที่สุด
5. ช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาหาข้อมูลโดยอิสระ	4.80	1.73	มากที่สุด
6. ช่วยให้นักเรียนได้เปรียบเทียบข้อมูล	4.45	1.85	มาก
7. การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนช่วยให้นักเรียนผ่อนคลาย	4.95	1.64	มากที่สุด
8. ช่วยให้นักเรียนได้มีความคิดสร้างสรรค์	4.32	1.36	มาก
9. ช่วยให้นักเรียนได้ทำงานเป็นทีม	4.48	1.80	มาก
10. ช่วยให้นักเรียนได้เกิดทักษะในการใช้ชีวิต	4.36	1.45	มาก
11. เรียงลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.28	1.23	มาก
12. ผู้สอนให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	4.89	1.29	มากที่สุด
13. สามารถสื่อสาร และอธิบายได้อย่างชัดเจน	4.51	1.56	มากที่สุด
14. การใช้สื่อ/เทคโนโลยีการสอนมีความเหมาะสม	4.28	1.69	มาก
15. เปิดโอกาสให้นักเรียนตอบคำถามข้อสงสัย	4.68	1.78	มากที่สุด
ด้านวัดและประเมินผล			
16. ผู้สอนใช้วิธีการสอน และใช้สื่ออย่างหลากหลาย	4.67	1.65	มากที่สุด
17. ผู้สอนยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	4.42	1.38	มาก
18. นักเรียนชอบให้ทดสอบก่อนที่จะทำการสอน	4.35	1.39	มาก
19. แบบทดสอบสอดคล้องกับความรู้ที่ได้เรียนมา	4.29	1.78	มาก

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
20. เนื้อหาที่ทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้	4.75	1.79	มากที่สุด
21. คำสั่งและคำถามในแบบทดสอบชัดเจนไม่สับสน	4.34	1.65	มาก
ด้านการนำไปใช้			
22. สามารถทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้	4.12	1.00	มาก
23. สามารถท้าทายทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์	4.73	1.20	มากที่สุด
24. มีการพัฒนาในทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์	4.38	1.35	มาก
25. มีการพัฒนาในทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา	4.19	1.48	มาก
รวม	4.48	1.49	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการใช้รูปแบบการเรียนรู้สืบเสาะหาความรู้ในภาพรวม ($\bar{X}=4.48$, S.D. = 1.49) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนช่วยให้นักเรียนผ่อนคลาย ($\bar{X}=4.95$, S.D. = 1.64) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ผู้สอนให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน ($\bar{X}=4.89$, S.D. = 1.29) อยู่ในระดับมากที่สุด และช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาหาข้อมูล โดยอิสระ ($\bar{X}=4.80$, S.D. = 1.73) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) โรงเรียนบ้านเขาทับควาย สามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ปรากฏผลดังนี้ ผลการพัฒนาแผนได้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 14 แผน มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ทั้งอาจเนื่องมาจากผู้วิจัยออกแบบแผนตามของ Bybee, R. et al (2006) มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจในการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การค้นหาความรู้ ขั้นที่ 3 การอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ขั้นที่ 4 การขยายความ และขั้นที่ 5 การประเมินผล เนื่องจากผู้สอน ได้

ออกแบบพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรคู่มือครู เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ จากนั้นนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ การวัดและประเมินผล จึงเป็นเหตุ ให้แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยขั้นตอนการเรียนรู้ในขั้นที่ 2 ของรูปแบบสืบเสาะหาความรู้ คือ การค้นหาความรู้ (Exploration) เป็นขั้นที่ช่วยส่งเสริม และเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยการสังเกต การตั้งคำถาม การตรวจสอบหนังสือ และเอกสารต่าง ๆ ช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความจริง ต่างๆ ด้วยตนเอง มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาอาศัยการแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างกัน โดยผู้สอนจะทำหน้าที่ในการเป็น ผู้อำนวยความสะดวก และจัดการเตรียมสภาพแวดล้อมใน การเรียนรู้ และในขั้นที่ 3 การอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง (Explanation) จะเป็นขั้น ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน รวมทั้งการ ที่นักเรียนพอใจกับกิจกรรม การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อคำถามของผู้สอน และการเปิดโอกาสในการวางแผนในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของClark (1973) ที่มีความเห็นว่าการ เรียนการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในวิชาสังคม ศึกษา เนื่องจากช่วยให้นักเรียนสร้างความเข้าใจได้ลึกซึ้งเกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน มั่นคง และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ค่านิยม และทัศนคติช่วยให้นักเรียน พัฒนาทักษะทางปัญญา และการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรฯ เล่าเรียน ดี (2550) ที่กล่าวถึงข้อดีของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ไว้ว่า นักเรียน ได้สร้าง ความรู้ด้วยตนเอง คำตอบที่ได้มาจากการสืบเสาะและสรุปด้วยตัวของนักเรียนเองจึงจำได้นาน เพราะ จำด้วยความเข้าใจ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ ปรากฏผลดังนี้ ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทั้งนี้อาจเป็นโดยการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งมีขั้นตอนและมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมโดย นักเรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนได้รับอิสระในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเนื้อหาที่เรียน นักเรียนเกิดความรับผิดชอบในตนเอง และเอาใจใส่ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งการ ทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน

กัน ได้เรียนรู้ร่วมกัน โดยการผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตามได้ฝึกเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง ซึ่งทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการนำสู่บทเรียน ซึ่งเกิดจากความสนใจ ความสงสัย จากสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยการจัดกิจกรรมชั้นสำรวจเป็นการทำความเข้าใจในประเด็นที่ศึกษา โดยการศึกษาค้นหาข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เพียงพอ ชั้นอธิบาย เป็นชั้นที่นำข้อมูลที่ค้นคว้าได้มาวิเคราะห์ แผลผล และนำเสนอรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตาราง ภาพวาด ชั้นขยายความ เป็นชั้นที่นำความรู้ที่ได้จากข้อสรุปไปอธิบายในสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้ที่ขยายกว้างมากขึ้น และชั้นประเมินผลเป็นการประเมินการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่ามีความรู้อะไรบ้าง ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีขั้นตอนและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของกันตพร ขาวแพร (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สถิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญลักษณ์ ละอองแก้ว (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภูมิศาสตร์ และความสามารถในการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่านักเรียนมีความ พึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้พบกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาจากเนื้อหาหลายรูปแบบ ในเรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เป็นเรื่องที่สร้างแรงจูงใจให้อยากรู้ และท้าทายความสามารถ ในการคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน คิดค้นหาสาเหตุของปัญหาภายใต้มุมมองที่เป็นอิสระนักเรียนต่างรวบรวมข้อมูล เพื่อสนับสนุนทางเลือกที่ตนเองนำเสนอให้กับกลุ่มร่วมกันตัดสินใจเลือก และปฏิบัติด้วยรูปแบบที่ดีที่สุด ในการแก้ปัญหา ทั้งนี้การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนออกแบบให้เหมาะสมกับการเรียนถือเป็นสิ่งที่สำคัญ นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้อย่างอิสระได้ด้วยตนเอง ไม่มีขอบเขต ส่งผลทำให้นักเรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งการจัดกิจกรรมเน้นให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเองเกิดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องที่เรียนมากขึ้น อีกทั้งผู้สอนได้ให้การชี้แนะแนวทาง และช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตร ทำให้นักเรียนเกิดความสุข และพึง

พอใจต่อการเรียนรู้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชดาภรณ์ โสภา และศิริพงษ์ เพียรศิริ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคผัง กราฟิก ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการ เรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนได้ศึกษาและสืบเสาะหา ความรู้ด้วยตนเอง ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและคิด อย่างหลากหลาย รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ จิมอايا (2554) ได้ศึกษาผลของ ทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนพุดพิทยาคม สังกัดองค์ การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น โดยภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น อยู่ใน ระดับมาก นักเรียนได้สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

องค์ความรู้ใหม่

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ในรายวิชาสังคม ศึกษา เป็นรูปแบบการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ โดยการแสวงหา และศึกษาค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ความรู้ของตนเอง โดยใช้กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ ซึ่งมีครูอำนวยความสะดวก สนับสนุน ทำให้นักเรียนสามารถค้นพบความรู้หรือแนวทาง แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องกำหนดภาระงานที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดนักเรียนให้สืบเสาะ แสวงหาความรู้ โดยการกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็น และพยายามค้นหาคำตอบด้วย ตนเอง อธิบายเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เป็นระบบและลึกซึ้งยิ่งขึ้นหรือสมบูรณ์ ละเอียดยิ่งขึ้น ประยุกต์ ความรู้ที่ได้ไปใช้ในเรื่องอื่นหรือสถานการณ์อื่น ๆ หรือสร้างคำถามใหม่ และออกแบบการ สำรวจ ค้นหา และรวบรวมเพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) โรงเรียนบ้าน

เขาทับควาย ผู้วิจัยสรุปผลและข้อเสนอแนะดังนี้ 1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นให้นักเรียนได้สืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเองและสมาชิกกลุ่มในการร่วมการสืบค้นความรู้ตั้งนั้น ในการจัดกิจกรรมกลุ่มควรให้ความสำคัญและวางแผนในการคัดเลือกสมาชิกของแต่ละกลุ่มเพื่อให้การจัดเรียนเรียนรู้ ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ 2. ข้อเสนอแนะ ได้แก่ 2.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป ได้แก่ 1) จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบการสืบเสาะหาความรู้ผู้สอนต้องกำหนดเนื้อหาสาระใกล้เคียงเพื่อสร้างความสนใจ และความกระตือรือร้นของนักเรียน ซึ่งจะทำให้มองเห็นภาพของสถานการณ์ และผลกระทบจะเกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างชัดเจน อันเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดข้อสงสัยหรือเกิดคำถามและต้องการแสวงหาคำตอบในสิ่ง ที่ตนเองอยากรู้นำไปสู่การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนจะให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี และ 2) จากการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบการสืบเสาะหาความรู้ผู้สอนควรเลือกใช้สื่อทันสมัย หลากหลาย และมีความเหมาะสมกับเนื้อหา เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้อยากที่จะเรียนรู้ และช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ได้ดี และ 2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ 1) ควรมีการจัดศึกษาวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ไปใช้ร่วมกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการคิดขั้นสูงในหลักสูตรฐานสมรรถนะที่กำลังจะประกาศใช้ เช่น การคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างเป็นระบบ ฯลฯ และ 2) ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ไปใช้ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560). กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กันตพร ขาวแพร่. (2561). การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สถิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วัฏจักร การสืบเสาะหาความรู้. ใน (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- กุลิศรา จิตรขณาวณิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญลักษณ์ ละอองแก้ว. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภูมิศาสตร์และความสามารถในการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน. ใน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- รัชดาภรณ์ โสภา และศิริพงษ์ เพียศิริ. (2560). การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (SEs) ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 11(4), 119-129.
- ลัดดาวัลย์ จิ๋มอ้าย. (2554). การศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ใน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2550). เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). การวัดผลประเมินผลคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สุกัญญา เพ็ชรนาค. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E รายวิชาภูมิศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ใน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์. (2553). การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- อนรรักษ์ สวัสดิ์. (2562). การพัฒนาการคิดวิเคราะห์การเรียนรู้โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ใน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- Bybee, R. et al. (2006). The BSCS 5E instructional Model: Origins and Effectives. The BSCS 5E instructional Model: Origins and Effectives. Colorado Spring, CO: BSCS.
- Clark, Leonard H. (1973). Teaching Inquiry in Handbook Secondary School. New York: Macmillan.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of Psychological Testing (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Kuder, G., F., & Richardson, M. W. (1937). The Theory of The Estimation of Test Reliability. Psychometrika, 2(3), 151-160.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbric, M. (Ed.), Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.